

შობაობა, დანაწიწი უსწრა-მასწრა-რი და გამოუდგარი ადგილითა. ამ-ობამ საზოგადოება ვითხოვია, თუ შეიძლება, ქალაქმა მისცეს იმას თე-ოთან ჩივის მედნარე თვისუფალი ადგილი, სირეთი 100 ოთხ-უცხი საყერი.

ხმისანს თ. ხაჯინასაგის ახრი ის იყო. ჩემ საზოგადოებას მიეცეს ის ადგილი, რომელიც მამე-ობას ამოუჩივებია და ამას გარდა შე-ვით, ბუღალსკენ, მივჩინა თვე 40 ოთხ-უცხი საყერი.

თუქვე ზმის, შარღანთავე იყენა ამგვარი წინადადება და უპირე ვა-ხანდა ამ მოწოდებაზედა; მაგრამ არცაჲ, ხმის უმეტესობით, გამაჯდა და თვის თანხმობა საჯინასაგის ახრებო.

—თიხრე იხოსიკების ტუქის შესახებ, ჩრემა ურავით ამ სავნისა თვის დანაწილის კომისის გარდაწ-ყვეტილება, რადან ის ერთამ ამკო-რებდა ტუქიასა და დადებია, რომ ტუქეთა იგივე დარჩეს, რაც ახლა არისა.

შემდეგ ჩამოვარდა ლაბარა ქა-ლასი სეკრეტის და ხმისანს უფ-რძობალი წინადადებაზე; რომ შეუცდობის წესი ჩრევის დადებე-ლათა პროტოკოლების შედგენას; იმის ახრით, ჩრევის გარდაწყვეტილებს პროტოკოლები ცალკე უნდა შედგეს და ამის მოხსენებელი უნდა იყოს —თუ რომელ ხმისანმა განსაჯელ საგარე ჩა რლიანაჲ და არა წარ-მოსთავა; ამ პროტოკოლებს გარდა უნდა შესადგინა კოდექსი დად-ებინდა ჩრევისა, რომელიცე მოხსე-ნებელი უნდა იყოსა მხოლოდ გარ-დაწყვეტილება მაქაქის ჩრევისა თვის მოტივებით.

ჩრევა არ დათანხმდა ხმის. იმა-ბილი წინადადებაზე და გარდაწყე-

ტი იხვე ძველებურად იქნეს შედგე-ნილი ჩრევი სტომაშის და გარდაწ-ყვეტილებათა პროტოკოლებით, ე.ო-ტრის პროტოკოლი იქნეს მოხსე-ნებული ჩრევაში მოხმდარი ზასიცა და იმი გარდაწყვეტილება.

შარჩრევი განსახილველ საგნებზე უჯა ივერა მოხერხდა, რადან საქეთა ჩრევი ხმისანების სტომაშზე არ იყო.

ახალი ახვანი

ჩრევი დაგვიწმენეს, რომ ზოგიერთ თვილის ვაჭრებს ათასობით და ათი ათასობით აქვე ფეცილი საწადელში შერბული და უცდანი ფასს აწევს, რომ მაშინ გამოიტანონ მედნარე და ვაჭრობა.

საზოგადოებო ამბობენ, რომ ზურე ქალაქში ბლომა არისა, მაგრამ ეს ვაჭრობა ამ ვნად ისეთი ხალხის ხელში არის ხაჯინადილი, რომ, თუ მოაგრებო და ძალუქის მამეობამ ჩაიხვე ურეტრული საშუალება არ იხ-მატეს, თვის დღეში არ გაიფრება მაქაქში ზურე.

ეს ეწერილი საშუალება, ჩრევის ახრით, არის ის, რომ აღმნიშტრა-ტობ და ძალუქის მამეობამ დათავ-ლოფრის ყველა სარდავები, რომ-ლებიცაა ჩარჩებს და ზურის ვაჭრებს დადებული აქტი ზურე, ძალ-უწერე-რად გამოატარებონ მედნარე და დ-ნიშნულის ტუქით გაეუფლინონ.

როდესაც ამისთანა სიძვირე, რა-დესაც ხალხი ასე ვაჭრებუღია, რა-დესაც აღმნიშნე უქონილია პირი ცილიობის მარტობის ამ სიძვირე-საგან, ამ გვჩა ძალ-დატარებს არც დმტრის გეგუქს და არც კაცი.

შათის პორტის თაობაზედ სარ-ტრესო ზასი ადგა და უცანსკელ-დობს გზეთს ასაკაზში ამ პორტის აწმწენებელ მეურავარებს უფ. ზო-რე ვაგენსა და უფ. ზამბეტე და, რომელიც დღევანელი იყო მეურა-რადესაგან პორტის მუშაობაზე შე-დამხდებელი და ახლა კი დათხოზი-რება იმისაგანვე.

შე, ზამბეტემა დატედა ასაკაზში სტატია, რომ 2,065,000 ამტკიცება, რომ იმ 2,065,000, რომელიც ერთ-გებობა უფ. ზო-რე ვაგენს ხაზრდობა შათის პორტის ასაწმენებელ, თით-ქმის სულ მილიოჯა; საშუალება აღ-რისებს, რომ დატარდოს ეს საქმე; თითონი მუშაობაჲ ძლიან სუსტად და უთოარად მიჰყავს მეურავარებსა, ასე რომ დანიშნულ ვადაშიან ის ვე-რესარლებს მთარობისთან მიტრ-პობასა, ვერ გათავებს პორტის აწმ-ენებასა.

ამ შერიწმეზე დღევანდელს ასე-კაზში დატეულია უფ. ზო-რე ვაგენსის წერილი, რომელიცე ის ამტ-კიცებს, რომ ყოველი მასლები და მაშინეტი პორტის შესასრულებელად მზათა მაქეს, არ-შემადგებელ მეტი მუ-შაობა გათავებულ არისა, ვნად კო-დექსი, 1881 დადებულიან, თითქმის წილ-უფად წაგებულ მტრეთა, ფულად 500,000 მანეთშიან მერგება ხაზირ-დამოა და ამ საშუალებით აგელოდ-შემდობან პორტის აწმენა გათავ-ბოვო. შე, ზო-რე ვაგენი ამტკიცებს, რომ ზამბეტეე მხოლოა იმტომ წერილს ჩემ წინააღმდეგოა, რომ სასა-ზურესამ დათხოზიება და მტრებუღია. მარშუმებია, რომ ჩრევა დაწყებულ საქმეს ვადაშიან უტეკულად გეთავ-ებოა და სტე.

მოგვსენებთ, რომ ბატო ვულუ-კიძე, მელქისიანმა და იმის აწმ-ა-

გებმა შეიტანეს კასაკობრი საჩივარი პეტერბურღის მოავარ სახმდობა სა-სამართლოში იმე. სახმდობა ილუქს სასამართლოს გარდაწყვეტილებაზე. ამბობენ, რომ მოავარ სასამართლოს ეს საჩივარი უტრადებელი დადგება მაშასადამე ბატო ვულუკიძეს მა-ლე ჩამოხრება მოკლის...

ხანტევიან იწებებან „იუე ზომ-ბეში“ რომ, ზ. მ. მოავარ-მართლ-ლის ბრძანებით, ჩრევი ქალაქის და-მწეულ მტხოვრებლებს 2,040 ფუთო ფულად 10,000 მანეთი დაფი-რგესო და ამას გარდა უტეხნე 7,000 მანეთითა.

ბაქის ვაჭრეთა ვაჭრობის, რომ ჩამტევიმე კაცის თანობით, ბაქში ავროგებენ ფულს და ფეცილს მზო-რებელი და მწეულ სომხების სასარ-გებელიად; ჯერ-ჯერობით 600 მანეთ-შიან მხოვერავებით ამ განზა-ხებით.

აკვასისი მიგებან იწებებან, რომ 22 იანვარს ლახისა და მღოსი შუ-გის მიღწეა ვაჭრებუღი არისა, რომ მარბილით თავსუფად დაიბრუნ-და და ფრტაკ ვადაცე-გადაბოქითა. ამ ცხადებ მებრში კარგი ტრაქობითა. მაგრამ მართებულ კი რუსეთის ფრტაკ არ მოდისა.

ჯონ სტუარტ მილლი და ბატონი ნილსონი

სწორეთა და პასუხსეც მოველიდა ბატონ ნიკოლოზისაგან, იმისთანა პას-ხის მივლი.

მაქითანა იწებებენ ჩრევილები სწორეთა როდესაც მთლიან მოპარდალარე მტკიცე საბუთებით მტყურობი გა-

ჩობის საბუთზედ პატარა ხანს მტყე-რი და შემდეგ მოუბოვითე ქალაქის ნაკუქებს. ლაკი მიხილდას ამ ნაკუ-ქებს, როდესაც უწინ, ვიდრე გაუჩივებო იყო, სტუარტის არ ირდებო. მეტ-სიწებებში ამ ძალის, რომელიცე სა-განი ერთმანეთთან ხევის დროს იბ-დებო და რომელიცე სავნის მიმდებ-ლობის თვისების აძლევს, ჰქვანა ელემ-ტრითელი ძალა.

ამ ძალა ორ ვაჭარ არის. როდეს-ც ერთი სავნის ერთგვარი ძალა და მეორეთი მეორე ვაჭარი, ეს სავნე-ბი ერთმანეთს იბეჭენ. როდესაც კი ერთგვარი, მაშინ ერთმანეთს შორად-ებან. ჩრევი მაკალითში ლაკში ერთ-გვარი ძალა და მისგან მიიღობს ცხადებლ მეორე ვაჭარს. იმე ეს ძა-ლა სავნების ბლომათი არის, მაშინ იმით ერთმანეთის მიხილდეს დროს ნაქერული გამოჩნდება.

ბეჭის შექმნებია, რომ კაცის თუ ბილანზედ ხელი წყვილი პრეცედი, ბა-ღიანი ნაქერულებს ვაჭრის. ეს იმა-საგან მოხდება, რომ ხელის წესმის დროს თავს იჩენს ოპოგვარი ელემტრი-

ული ძალა, რომელიც ერთმანეთთან შეჯახებულ ნაქერულ რღდება.

დღი ხანა მოგინებო ერთგვარი ელემტრითელი მაშინა, რომლის სა-შუალებითაც შეიძლება ელემტრიუ-ლის ძალის ბლომათი გამოჩენა.

მაშინა ჩათული არ არის. მისი დღეს ნანკეთი ხანსხელია ერთგვარი მტყე წერილი, რომელიცე ვაჭარის მივცეს ექიანა. ამ წერილში ჩაღებულია ერთის მეტლის ნაქერი, რომელიცე ცნე ჰქვანა. ამ მეტლის და წერილის ერთად დამკავან წარ-მოსაღება ერთგვარი ელემტრიული ძალა. ამხვე ნანკეთი ჩაღებულობა თიხ-ის მომტრო უტრუქლო, რომელიცეც ვაჭრეთე ხანსხელია მორე ვაჭარი მტყე წერილი—გვარჯილის მეტე და ამ მეტევი ჩაღებულობა ნანხინის ნაქერი, სასაკარეელია ისეა თიხის უტრუქელი ჩაღებულობა, რომ ეს წერილი ერთმა-ფრის არ შეტრია. ნანხინისა და გვა-ჯილის მეტის ერთად დღესმავანე წარმოსაღება ელემტრიული ძალა, მაგ-არამ მეტევიცა.

ახლა ცნეთ ნაკეტის რომ ჩრენის

მეთილი მოვაბათ და ეს მეთილი გვარჯილის მეტევიმ მეტეზარე ნანხინის დაუხლოვო, ნაქერულები გამოჩნ-დებ. არა თუ ერთი ნაქერულები, რა-დენები, რადან ელემტრითელი ძალა ჩამდრეც მოხდება, იმდენი იბეჭება, ასე რომ თუ ეს მეთილი ნანხინის ნა-ქერულ მუბობით, მაშინ ერთგვარი ელემტრითელი ძალა მტყუროქენ დაი-წყებს დენას შეტყურობით.

წარმოადრებთ, რომ ორივე ნაკეტის ამ მაშინისას, ცნესა და ნანხინის სა-თითათ მეთილი აჭარეს. იმე ამ მო-თელდეს მეტევი ბოლოზედა პატარა ნანხინები მეტეზით და ერთმა-ფრის დაუხლოვო, მაშინ იმით შუა დაიწყებს ელემტრითელი ძალა დენას და ნაქერულებს სრობას. ამ ნაქე-რულებს ისე ახლო-ახლო მიდრეწენ ერთმანეთის, რომ ერთმანეთისაგან ვარჩევა აღარ შეიძლება და თვლი-ბუფან მხოლოა ერთიანს სინათლეს, რომელიცე მართალია მეტევის, მაგ-არამ მანცე სასაბოქროა.

ბი ეს სინათლე ელემტრითელი სა-

ნათლე, რომელიცე ამ უცანსკელს ნანხი ბოლო კეჭევა ალაბარა.

უცანსკელს დრობობს, მართალია, ამ სინათლეს ყველა სხვა ვაჭარს სა-ნათლეს ამგვარებინებენ, მაგრამ მტე-ვი ეს იყო, რომ იმის განსაწყოლება არ შეიძლებოდა. მისთა ნანხინს მეტევი-ლობით ერთი ალაგი ვარჩაებინებ.

ამ ასი-თხებუქებს წილწევიმ ეს საქ-მევი სწავლებული დადრეწე ამ საქ-მეს, ვებმა ჩოგორიმე ისე მავაჭრებობთ, რომ ელემტრითელი სინათლე საწო-ლებს სინათლესათი ვადაწყობლობა.

მაშინ ვებმა უჯრათა და მოავრეს-სი იცხო მარწეულობა, რომლითაც სინათლე ჩამდენსამე წაწილათ იყო-ვება.

ჩაიჭიმა და ზოგიერთ სხვა ქალა-ქებში უტეხებენ ვნათლეს ელემტრიუ-ლით, მაგრამ მთელი ეს იყო, რომ სინათლე არ იყო თანახარი, ძლიან ვეტეცებო და ამას გარდა ვიხის ვანა-თხებულებე მტრეთათა ვაჭრებო.

წილწევიანხებვის წინეც მტყურო-ბა შეიძლება საზოგადოება, რომელიცე 300,000 დასახლებულ ცილილიან მ-

ზოდის ასპარეზზე, სწორე პასუხი რომ აღიარებენ, თუ მეტადრე იმ მოწინააღმდეგე ვერ საზოგადოება არ იქნება.

ბატონი ნიკოლაძისთან შეტყულების იარაღი ამ შემთხვევაში დატყუება.

რა კი აღარ აჩვენებენ იმ საბუთების დაწვლას, რომელზეც იმათ ამტყუებენ, იწყებენ ვერილობას:

„საზოგადოება ჩვენ კარგად გეცნობას ჩვენ გეტყვებინათ პასუხი მოუგონათ ენაზე თავი შეიხსნას ტიტანს რომელიც თავის ტრინის მოძრაობა არ ეტყობა და სხვებს მოუტყუებულათა ბაძენ“.

ამ სტრიკების წერის დროს ისინი ვერცხვენ: „შე რა ხათათაში ვადავკეოდით თუ ვადავსტრე რომ არ მივიღოთ უკუდა არ ჩვენ საქმეო. მოვიყვით დაცინას, შეგნა ახლათ ვა-მოხუცობის შეწრაფს ჩვენმა ობუნჯობაში და ვაკეოდამ ხელში კლამბი თუ-კანკალს და ტრინი დატუნდელთა.“

იქნება ბატ. ნიკოლაძეს ამის შესახებ ვერცხვა კარგად მოხდობა მოვლეს, მაგრამ ქუდა წინდაწინ ვერცხვებით, ვე ხერხი ჩვენთან არ გამოვლდება; თავის ოლიტერატურულის ისტორიულში სხვა უფრო შხამიანი ისტორი მონაშას, ძველებს ბოლო მოსკეოდით სკეოთ.

თუცა უკიდურ პასუხი არ მაღიროს ბატ. ნიკოლაძეს, მაგრამ მანც ოლიტერატურა შენიშვნა უწყებლობა ჩვენ წეროლის.

ამ ამბობს: „ჩვენს სტრიკების საერთო აღსანიშნავი თივე დაწვებებითა, აქამდე ამოუღიდათ ცდელ აზრები და იმათ ერთმანეთს დაბრებოთ.“

მეუ მავანს ესტოია რომ თქვენს სტრიკებში საერთო აზრი არ არის; დღეს სხვა, ხელს სხვა.

მეუ ვამბობდი ჩვენს წერილში: ესაქ

გამორკვეული აზრი აქვს თავში, არ შეუძლიათ ერთსა და იმავე კაცს დღეს ბატონისა და უნდაცნა დღესხმას, ჭეღვრეულობისა და ინგარიზობის სავსე.

არ შეუძლიან დღეს ოლიტერატურული და ხელ გულწრფელი.

არ შეუძლიან დღეს სტრუქტის ხასიათის დაუბნის და სტრუქტის მოთხოვნა სტრუქტობით არა აქვს და ხელს კი სტრუქტის იმავე კაცზე მივლი ბან-სი ხელში მოვიდეს და სრულს ბან-ტრინათ არის, ისიც რა ბანკი? მუთათისს, იმერლების ბანკი, რომელზედაც იმდენი თვალთა მიჩრებულთ.

მაკეოდინფერი კი ეს ცხადთა დავაგეტყუებთ ბატონი ნიკოლაძის სტრუქტობით, რომ მე მგონა განმარტება საჭიროა აღარ იყო.

დღეს შეიტყუა რომ განმარტება მანცა სტრუქტობა ზოგიერთებისათვის.

მე შევადრე ვულწრფელობა და ორაპირობა, ბატ. ნიკოლაძემ ამ შედარების თეორი დაწინა, ერთის შედარებითა მეორე ვეცხვება და ამბობს: ვანა არ შეიძლება კაც გულწრფელი იყოს და მანც სასამართლოში სხვა აწინდოს და გულში სხვა იქნას.

მე ვამბავს კი არ ვამბობდი, მე ვამბობდი გულწრფელი ვინც არის ორაპირი ვერ იქნება; ანუ ორაპირი ვინც არის, გულწრფელი ვერ იქნება მეოცე.

მე როდესაც ვთქვა რომ ბატ. ნიკოლაძის შ. მოლაპირების მოუგონა, ეს სასამართლოში სხვას ამბობდი და ვერცხვას; იმდროს ვთქვათ, რომ ამ გვარს კაცს, რომელმაც თავის ნაქონის და მეგობრის უღალატა, როგორც ბ. ნიკოლაძე ამბობს, უპატრონო და უსაჩივრობა კაც უნდა ერტყეს და არა ბატონისათვის სესიე, როგორც შეხედვში ბიძანებს.

შართლია რომ განსხვავებული ტერმინის მოძრაობა უნდა ჰქონდეს ნიკოლაძეს, რომ ასე დახტის ჩვენს საბუთებზე.

მაგრამ იქნება თუ ოლიტერატურული ჭოკეტი იყოს, რომელსაც იმან ისტორიულ შენიშვნა ჩვენი მეთხვეული საზოგადოება?

შეორე ოლიტერატურულს ჭოკეტს კვეც ვეპილობა ბატ. ნიკოლაძე; თუ ვინათ ზრან სტრუქტობის მიხედვით ვინაა დაგობტკეობა, რომ ის ყოველ დღე თავის ნათქვამს ეწინააღმდეგებოდით.

მინდა კი არა, უმოპოვებლათა ვთხოვთ ერთი ამისათვის მაგალითი გვეჩვენოთ, ამისათვის მაგალითი, რომელიცა ზრან სტრუქტობის მიხედვით ზრან სტრუქტობის ერთსადაცნა სავსეზე სხვადასხვა, ერთი-ერთმანეთის წინააღმდეგი, აზრი ვთქვას.

ა. მამაქია.

უხსკოთი

ტყავლის, 23 ანაკის.

19 იანვარს (ჩვენთვის 7-ს) სუფრანების დეპუტატთა პალატაში განხილულ იქნა (შეორე) კანონი მოსახლეობის წინადადება შესახებ საშუალო სასწავლებელი ქალებისათვის. სუფრანეთი საზოგადოება ხალხის სწავლად განათლებათ, როგორც მოგვსვენებთა, ბევრად უწყა დას მერხობის სხვა სხედწოდებულზე. უპასობის სწავლად განათლების საქმე იმ გვარად იყო მოამართული, რომ ხალხი, დახლი ხალხი, არ სრულიად უწყველი და უწყური ჩინებდა, არ სწავლობდა იმდენობაში ვანა პირთა ხელში, რომელთაც ბევრი არა ვნაქვებლობდა რა სუფრანების სკოლისა და

ნეთი და შვიდი (შეორე) მოაგროვებ და ჩააბნა მათსწრის ჭოკეობის მდისონს: ამა, ეს უფლო, სკოლებზე და ენციკლოპედიის სწავლის იფი და კიდევ იარაღი მოგონათა.

შე 300,000 დოლარი აქტივობის მოაგროვებს, ასე რომ თითო აქტივობა 100 დოლარითა, ბევრი თუკი დასაწყის სხვა და სხვა გამოცდებზე, მაგრამ მანც ერის ვახდენ. აქტივობის ფასი დატყა, იმდენობაზე და თითოს 30 დოლარითა აჩვენ იღებენ. შეტყუებ მდისონს მოუვდა აზრით ნახშირის მავერი დაწვითა ქალი დღეს ეტანა. ამ ცდელისათვის ჩინებული შედეგი ჰქონდა: მდისონსა ისეთი ღამა მოიგონა, რომ ბევრით სხვებზე იფიეთა ვახდენ და სწავლად ჩინებულთა, თანამართ აქვს. მითხდა ღამის ორი ანა, რა სწავლებით მიაღწია აქამდის მდისონსა, ვერ საზოგადოება არ აცხადებს.

შე ხმა მან გაიხმა აქტივობის ფასი უსამართლობა: უნდა დატყუებ 30 დოლარითა, ეტლი თორმე 5,000 დოლ-

ლარითა იღონა, ჩავენ საზოგადოების წყურთ დღის მოგონათ იმდენ აქეთ.

მდისონს ეს ღამა მოუგონა ერთის ამბობის სოფელში ნიუ-იორკის ახლო, ინდუსტრიული ნაგებობის „Times“-ის კორესპონდენტ ვიქტორება, რომ იმ სოფელში ოთხს ოჯახში ვიყავ და ოთხივეც მდისონის ღამა ერთით სამაგონის ვაგებობათა.

შე შეიძლება ტყუელი იმდენი ვამბოდეს, რომ, ვთქვათ, იქნება ოც წელსა და შევხედ შეტყუებ მერხობის განხილვებზე აღარადა იყოს განათლებულად, იმ განხილვა, რომელიც ხელმეყენიერის: განათების სახსრათ გეგანა *).

მასაც კაცობრიობის წინააღმდეგი დაკვირება უნდა, განათების სიტუარია კი მაგალითის წინამოედებს:

შელოში ხალხი ცდელთი იმდენის სახლსა, მხოლოდ სკა კვარი არის იქ მხოდებოდა, რომ ფისიანი კვარი სკრამს ვასანთებოდა.

როდესაც კაცობრიობა ერთი ნაბიჯი წინააღმდეგი შეხედოდა დღეს წინააღმდეგი ვანა ბატონის წინა ბატონებს თან ჩაბ-

კვილი-მდისონებისა. სუფრანების მათი კლდე უზიანებო გავლენა ჰქონდა ოლიტერატურებს, რომელთა სწავლად განათლებას, რასაკერძოდა, სრულიად უწყველობდა სკოლისა. მეთხველმა კარად იცის თუ რა გვარ შეტყუებობა დადავა ტრესტოლის მთავრობას, რომ ჩოგორზე დიხსნას ხალხის განათლებას ოლიტერატურებისა და მით ცოცხადენ მანც განაქარწყლოს ის უმეცლებელი წყველია, რომელიც ვარშავისკოდა ხალხის ტყუ-ვანება და რომელსაც არა ერთი უძებრებო მოუტყუანა სუფრანებისათვის.

მავე ერთი თაოდ ითქმის ქალების სწავლად განათლების შესახებ. მთე კი იმეცლებელს განათლებებზე ჰქონდა ოლიტერატურის უპირატესობა გველენა, რადა თქმა უნდა, რომ ქალების ტყუ-ვანება და გულის მიღრეკობას სრულიად უნდა დაეყრით ოლიტერატურის. მათების ვეგებულბა, როგორც მოგვსვენებთა, ვერ-ვგებობათ უფრო ხელთა ყოველის მართის ვიღაც ვაჟისა. მარად ამის თხოვითი სწავლად ბრძობი მიგომართობა ქალის და იმ გვარია, რომ ყოველ-უფრო დახანირებული გავლენა ვერცხვა ოცნა ვსხვებზე უმეცლებელს გულში და ტყუ-ვანებაში, ვიღაც ვაჟისა. მარცხალი გავლენა ვართობა ვანა აქვს ვანა-მოლო; მას მთელის ცხოვრების მოუგონებ სხვა კიდევ მავალი შეხსხვედა და ვარტყება, რომელიც იმდენად ძლიერ გავლენას იქონიებენ მის გულს სწავლად განათლებას, რომ შეიძლება სრულიად დაევიწყებ პირველ-დაწვებით მიმართულებას. მათი ამ შეხსხვევაში, რასაკერძოდა, უფრო სულს მდისონებისა, ჩადავად ცხოვრების მოღიროს შემოსებიტურული სოციალური ქალთა უსამართლობისათვის სრულიად არ სუფრანს. მაგრამ, მერხობის მხრითა, მწინებლობა

როგოი: შხვა-შეტყუებობით და სწავლებით ცდელთი ბატონებს სახლებს, ასე ავებლებენ შეტყუებ კვარიათა; ქაქათი; ქონის სათვლი და ნეთი ბეტის თავილმობების ოჯახებზე ენატრებდა, სტრანონის საწოდის მხოლოდ მდისონს ოჯახებში შეხედებით, ვანს მარტო. მთელიცში და ელექტრიკობის ვანათება არასა.

იქნება იმ დროსაც მოგვსვენოთ, რომ მდისონის ღამა გულს-კაცებს კი ეთითა ჩვენს სოფლებში

ა.

ნებით. აზრება ხანი გავიდა, ვიღაც ქონის საბოლის ჩამოსხმას შემოივებდა და კვეც უფრო დიდახი, ვიღაც ქონს ვადაუფიადებდენ და ლამაზს სტრანონის, ანუ უსამართლობით მხოლოდ „კათოლიკის“ სათილს ვააკვირებდენ.

ნეთისა და გზის შემოვლებს ხომ დიდა ხნის ამბავი არ არის.

რაც შეგნება ელექტრიკობის სწავლებით, სულ ათის წლის საქმეა, რაც შემოივლებ და ვანათების საქმე ისე მსწრაფლად მიდის წინ, რომ მალე იქნება ოჯახის ქალბის სახლის ვანათება გრამეზობით იანგარბონს მათი მთილის წლის შესავლად-ვასავალი.

ამ მოვლენა მოყვანილს ვანათების ისტორიის მერხობაში თავის წესზე ვაუფიდა, ი-ი-ეცელი თა-თავის დრო-ზე ვაუფიდა: მაგრამ ჩვენ ში ძველ-საწარმ, იმდროს მან ვანათების ყოველი საშუალებას ერთით იქნება მო-

*) თბილისის მუზეუმების კაზის სასახლე და ჩინების თეატრში უსამართლობა სხვა ვაგების ქალბებში და მდისონს ვახსენებ ვანათება არასა.

ქალისა; როგორც ახალ შობამავე-
ლობის დღისა, ვანუღრემგლია ცქე-
ნის კეთილგანწყობილობისათვის და
ხალხის ბედნიერებისათვის. ქლე-
რიკალმბეცუ, ჩასკივიცილია, კიხედა
იღოდენე ვეგლი ეს და ამტრამც
მტკიცედ წააღებს ხელი ქალების გ-
ნათლებს; ქალების მოვებით კაცენ-
საც დივიწყობათა. შილა საფრანგე-
თის ქალები თითქმის მთლად კლე-
რიკალების სასწავლებლებიდან გამო-
დნენ უმეტესად, უსწავლენი, აღსა-
სენი უაღვეღარი ცრუ-მოაჩუწურე-
ბით; ერთი მეზობელი არ გამოაქეთ
იმ ცოდნისა, რომელიც; მავლითებრ,
ჩენე ქალებს გამოაქეთ ეზნაზებოდან.
რაც შეეგება საერო სასწავლებელი-
ოცეს—თურც კლერიკალების გე-
ღურება არ აქვს ადელიო,—სწავლა-
გნათლება მხოლოდ პირველ-დამუშე-
ბითა და შევიდნება სახლობა შკო-
ლის და არა სწავლა სასწავლე-
ბელს.

რესპუბლიკის მოღვეწერი, რასა-
კერცობა, ვერ მოიმიწენენ ამის-
თანა სირცხვილს საფრანგეთისთვის,
რომლის საპოლიტიკო განვითარება
წინ მიუღებს თითქმის მთელს მქრო-
ბას. ამბობამც დღე მან შეწვლია
უნდა ქმნას იმ კანონს, რომელიც
შებანლია დეპუტატთა პალატაში. ამ
კანონის ძალითა,—სთქვა მომწინე-
ბულმა უფ. ამბოლ-სენს—ქალებს მე-
ცესათ ღირსებლი სწავლა, ღირსი
საფრანგეთისა, ღირსი რესპუბლიკისა.
ამ კანონ-შარა გამოანსტული საფრან-
გეთის მომავლი, რადგანც ქვეყნის
ბედ-იბალი ქალხედ არის დამოკ-
ლებულია.

მითხა დეპუტატმა, სხვათა შორის,
უცნაური საბუთი წარმოადგინა ამ კ-
ნონის წინადადება. ამას წინად ერთი
წიგნი გამოვიდა, სახელი: არსუ-
თი ომის წინ და ომის შემდეგ. ამ
წიგნი წაყოფიებრა, რომ რუსეთმა
მხოლოდ 1856 წლის აქეთ დაიწყო
ქალების განათლებასზედ ზრუნვა;
ბერი ვინაზიები განხორა, სადაც ქ-
ალიც იმ გვერთვე სწავლა ეძლეოთ,
როგორც ეცემებო. ამ წიგნის ავტო-
რი ამასთანვე ამბობო, რომ ნიგო-
ლიტების სხვა-და-სხვა შეთქმელო-
ბაში ამ განათლებულ ქალებსაც აქეთ
მონაწილეობათა... პოლ-ტერხმა გადა-
ცხა ამ დეპუტატს: ამ წიგნის ავტო-
რი საერო ცკით თუ სასულიერო-
რცხეობებმა წიხებუტბა არ ცკითა, და
მთელს მარტებას მხარეს პალატე-
სას (სადაც რესპუბლიკლის სხედან)
უტყვად სიკლიო.

სამართალი

თფილისის ოლქის სასამართლოს
სისხლის სამართლის განყოფილებაში
დანიშნულია შემდეგ პატივის საქმეები
განსახილველად:

26). იანვრის

1). უკანან ბაჩიაშვილსა, გიგო-
და ბახიაშვილსა დასაჯეს კაცურ-
მარტობისა, რაძილეთა პრადგებამ თ.
კორეებისა ეჭვითა;

განცხადებანი

სახანონო

ამასსინის პრეპაზნი აცხადებს, რომ
თეგრელის 11-ს თქება ვაჭრობა
(ტორატი) ქეჩილა სხენუსელ ზანთა
სახეებისა გაგავაწესდა, რადგამ ამ
ზნით თავის დროის პრეპაზის ვადა
ვერ გარაგებდათ; სახის დღის შემ-
აგბ დანახულია თქება ხელშეკრულ
გაჭრობა:

1) უნა პუღაგას ივანეს ასული
ტუხაყვის სახეთა, თფ. 2 განყოფი-
ლების მე-11 უმსტკეპი, № 629.
1877—300 მან.

2) თფილისის მოქალაქის ანდრას
გდასაზნის სახეთა, თფ. 2 განყოფი-
რე-11 უმსტკეპი, ნაყოფავის ქუჩა-
ზე, 1876 წ.—14,500 მან.

3) სერგეი ახმანდგავის სახეთა,
2 განყოფი. მე-14 უმსტკეპი, ავღაბარში,
1876 წ.—1,900 მან.

4) ივანე სარტ. არუთისიავის სახ-
ელი, 2 განყოფი. მე-13 უმსტკეპი, ავღაბარში,
№ 261. 1875 წ.—2,000 მან.

5) ამავე არუთისიავის სახელი, იქ-
ნა № 261. 1876 წ.—2,000 მან.

ვისაც ამ სახელების ყუადა ქსურსა,
დაფასებეთ საუბის ხსენა პრეპაზში
შეუდანი.

(3—1)

ამასსინის საინჟინერო უპრეპ-
აზნიშაში მომავალი თეგრელის 7-ს
დანიშნულია ვაჭრობა (მხოლოდ ერთ-
ხელ) შემდეგ მეშობის იჯარით თ-
ქებაზედ ქ. თფილისში:

1) უნდა აწერეს სახლი თფილი-
სის არტილერიის სახელობის ცკე-
ლის საჭირო მანქანისათვის. მისა-
თვის დანიშნულია 3,192 მან. 51 კაპ.

2) ამ არტილერიის სახელობის
სახლი გარაშემო უნდა გაყოფეს ორ-
ბედ—2,356 მან. 64 კაპ.

3) ამავე სახელობისათვის უნდა
აწერეს ფესხის-აღლიტონი—5,341 მან.
29 კაპ.

4) უნდა აწერეს ფესხის-აღლიტე-
ბი თფ. პოლქის ყანაშებისათვის—
5,838 მან. 47 კაპ.

5) უნდა გაყოფეს სარდლო შე-
შისათვის შესანბი და საუქურა ოთა-
ხი ნივთების უმსტკეპისა მწერლე-
ბისა და კონტრაქტებისათვის—
1,439 მან. 70 კაპ.

მისაც ამ საქმის იჯარით აღება
შეუძლია, დაწერილობით პირობებისა
და სმეტის ნახე შეუძლიან სანდო-
წერო უმსტკეპნიშაში დღლის 9 სა-
ათიდან იღებენ ნაშუადღების 3 სა-
ათიდან.

(3—2)

რედაქციისაგან

1880 წელს

„ღ რ ო მ ბ ა“-„ი ვ ე რ ი ს“

გამოცემამზე

1880 წლის 1 იანვრიდან გავიჭი „ღროგობა“ და ტერალი „ივერია“
ერთდებთან და იყოლიებენ ერთსა-და-იმავ საზოგადო რედაქციას, რომელიც
შესდებამ ამ ორივე ტერალი-გავიჭის აწილელ რედაქტორებსაგან და თან-
აშრომლებსაგან.

მაგითი „ღროგობა“ გამოავ ყოველ დღე, როგოც აქამომდე, მხოლოდ
ფრაზიტ (თავისის სივრცე) უფრო დიდი ექნება. შერალი „ივერია“ კი
გამოავ სამხ თვეში ერთხელ სივრცით თორმეტეტი დიდი თაბანი.

ხელის-შეწვნი

მიიღეს თფილისში: „ღროგობა“—„ივერია“ რედაქციამ, შივერის მე-
დარბე, შუბანისის თვეში, რ. ლუკასან პრუდონისის სახლში, № 2.

მალიც ვარგევე მცხოვრებთა ამ აღრქით უნდა გამოავაწერონ შოთ-
ხივნილებამ: *Be Tiflisa. Be proukasia „Droba“-„Iveria“.*

უხი

„ღროგობა“ და „ივერია“	ერთად	13 მან.	—	7 მან.	—	4 მან
„ღროგობა“	—	9	—	5	—	3
„ივერია“	—	6	—	4	—	2
საღვე ნომერი „ღროგობისა“	იღებებამ	—	5	კატიყ.	—	—
—	„ივერია“	—	—	2	მანეთი.	—

სხვა ვადებით ხელის-შეწვნი არ მიიღებს.
ხვედრი ფული ხელის-შეწვნიამა ტერალი-გავიჭის დაბარებისა-თანვე
უნდა გამოავაწერონ რედაქციამ.

რედაქციისაგან „ღროგობა“-„ივერია“ { თ. ილ. პაპავაძემ.
სამ. მისხი.

15 ნოემბერის ამ 1879 წელს თფილისში დაიწყო თავის მოქმედება „რწმე-
ნებაზოდ დამატარებულ ამხანაგრობა“ ფირმით

სამაბრო სახლი

იანვრის ქანუშოში და კოპე.

მიზანი ამხანაგრობის არის ყოველგვარი ადელიობრივი წარმების დაქმნაობა.
თავისი უფალი ამხანაგრობა უნდა შესაწეს

750,000 ანდეთი

მა ფული შესდებამ პირველი რაზობის 1000 მანეთიანი პატივთა, რა-
მელი დანიშნულს ვადებე უნდა შემობტონან და რომელსაც პატივი ეძლევა,
შეიკრი რაზობის პატივი, რომელსაც მხოლოდ დიღინდელი (სარგებე-
ლი) ეძლევათ, არან 500 მანეთიანი, 100, 50 და 25 მანეთიანი.

- ამ-შაბით ამხანაგრობა შემდებ ოკაპატივს დიწმუხამ:
- 1) ასეცხის ფული იმ პირობით, რომ სესხის აძლებამ დანიშნულ ვა-
დაზე ნაწილ-წაღვად ვადახალს ეღლი.
 - 2) იყლის და ვადაცხის სარგებლობან გარანტიის ბილეთების.
 - 3) შესანაზად მიიღებს ფულს.
 - 4) იქსურებს ისეთ სავაჭრო და საქონელო საქმეებს, რომლის შემწეო-
ბითაც ამხანაგრობა მიეცემს ღონის-შიდებამ, რომ აუკლებელად სავაჭრო სავე-
ბი ვაიაფოს თფილისში.

ამხანაგრობა მიიღებამ:

სესხისთვის, რომელსაც თვეშიან ვადახლან 8% წელიწადში.
— ეტრობითი ვადახლან 7% წელიწადში.

თ ვ ი თ მ ე ა მ ე მ ე

1. ღროგობითი შებანილს ფულში ფირობითი და პირობითი 4/1 პროცენტს.
2. მომოსრანავინ შებანილს ფულში
3. ვადითი შებანილს ფულში: 6 თეთი — 5 პროც.
9 თეთი — 6 „
1 წლით და მეტი — 7 პროც.

შეიკრიტი კანტრობა სავაჭრო სახლისა ვადებულობა დღლის 8 საათიდან
წაშუადღების 2-მდინ და საღამოს 6 საათიდან 8-მდინ. უქმ დღებში კი დ-
ღის 8 საათიდან დღისცი 10-მდინ.